

Vključujoči tehnološki in digitalni ekosistemi v mestih Evropske unije: Kako 8 evropskih skupnosti gradi vključujočo tehnološko prihodnost

Tehnologija spreminja naš svet in tudi manjša mesta stopajo v ospredje, da zagotovijo, da ta sprememba vključuje vse. Po vsej Evropi osem skupnosti – Trikala in Psahna v Grčiji, Idrija v Sloveniji, Arezzo v Italiji, Bielsko-Biała na Poljskem, Larnaka na Cipru, Amarante na Portugalskem ter 6. okrožje Bukarešte v Romuniji (največje med vsemi) – vodi pot pri gradnji raznolikih, odprtih in vključujočih digitalnih in tehnoloških ekosistemov. Ta članek podrobneje predstavlja njihove dosežke, izzive in drznejše načrte za gradnjo bolj pravične digitalne prihodnosti za vse.

Pod okriljem mreže URBACT TechDiversity se osem mest sooča s ključnim vprašanjem: **Kako lahko spodbujajo vključujoča, inovativna in odporna tehnološka digitalna gospodarstva, ki služijo vsem prebivalcem in ne le privilegirani peščici?**

💡 Kaj pomeni “raznolikost v tehnologiji” za ta mesta?

V okviru [TechDiversity](#) raznolikost ne pomeni samo demografskih dejavnikov, kot so spol, starost ali etnična pripadnost, temveč tudi:

- različne spretnosti (formalnih in neformalnih učnih poti),
- različne gospodarske vloge (samostojni podjetniki, lastniki, zaposleni v podjetjih, NEET¹),
- različen dostop do infrastrukture (coworking, širokopasovni internet, pametne storitve itd.),
- različne možnosti za sodelovanje pri odločanju (vključujoče upravljanje).

🌐 Spoznajte partnerska mesta, ki prispevajo k evropskemu gibanju za vključujočo digitalno prihodnost

Trikala, Grčija

- Položaj: Nacionalni model za digitalno preobrazbo in pametno upravljanje
- Ključni akter: e-Trikala SA (inovacijski motor v lasti občine)
- Strategija vključevanja: Projekti vključujočega pametnega mesta, programi spretnosti za marginalizirane skupine, oblikovani akcijski načrti prek URBACT lokalne skupine
- Izzivi: Ravnotežje med vključevanjem na ravni skupnosti in usmerjenimi inovacijami od zgoraj navzdol

---

¹ NEET ali kratica za “Not in Education, Employment, or Training”, torej posamezniki, ki niso vključeni v izobraževanje ali zaposleni.

Psahna, Grčija

- Položaj: Majhno mesto, ki izkorišča bližino univerzitetnega kampusa
- Ključni akterji: Kampus NKUA Psahna, lokalne mladinske organizacije
- Strategija vključevanja: Zadrževanje mladih talentov
- Izzivi: Omejena infrastruktura in podjetništvo

Idrija, Slovenija

- Položaj: Industrijsko dediščinsko mesto v prehodu k tehnološkim inovacijam
- Ključni akterji: lokalna razvojna agencija ICRA
- Strategija vključevanja: STEM programi za mlade, vajeništvo za prikrajšane skupine, razvoj kulturne in kreativne industrije
- Izzivi: Odvisnost od nekaj večjih delodajalcev, odliv možganov

Arezzo, Italija

- Položaj: Zgodovinsko mesto, osredotočeno na mlade NEET in inovacije
- Ključni akterji: InformaGiovani Arezzo
- Strategija vključevanja: Digitalni zaposlitveni dogodki, mentorstvo v tehnologiji, vključujoče uposabljanje
- Izzivi: Demografska neuravnoveženost, digitalna inovacija proizvodnega sistema

Bielsko-Biala, Poljska

- Položaj: Mesto, ki združuje industrijo in kreativnost
- Ključni akterji: podjetje Rekord Si
- Strategije vključevanja: Program "HerStory in IT" za ženske
- Izzivi: Zagotoviti enake možnosti ženskam v tehnološkem sektorju

Larnaka, Ciper

- Položaj: Pristaniško mesto, ki želi zagotoviti tehnološko raznolikost mladim znanstvenikom
- Ključni akter: Youth Makerspace Larnaka
- Strategije vključevanja: Krepitev spretnosti žensk in beguncev, pametno kartiranje raznolikosti v tehnologiji
- Izzivi: Visoka brezposelnost mladih, pomanjkanje digitalnih spretnosti in nadgrajevanje znanj pri mladih in starejših

Amarante, Portugalska

- Položaj: Regionalni model za vključujočo tehnološko rast
- Ključni akterji: IET Instituto Empreserial do Tamega
- Strategije vključevanja: Medgeneracijsko usposabljanje, digitalna podpora podeželju
- Izzivi: Razširiti usposabljanje na področje novih tehnologij (AI, IoT, zelena tehnologija), zlasti za ženske, migrante, starejše

Bukarešta, 6. okrožje, Romunija

- Položaj: Mestno okrožje, ki usklajuje izobraževanje in izobraževalno ponudbo z digitalno rastjo

- Ključni akterji: Jobful, Romunska gospodarska zbornica za raznolikost
- Strategije vključevanja: Delavnice mehkih veščin, ciljne zaposlitvene platforme
- Izzivi: Razvoj ustreznih kariernih poti, podpora podjetniškim dejavnostim

Povečevanje raznolikosti v lokalnih tehnoloških in digitalnih ekosistemih

- Razvoj enotnih kazalnikov za merjenje raznolikosti
- Izvedba pilotnih programov v mestih
- Institucionalizacija vključujočega upravljanja

Pot naprej: Zagotoviti pravično in raznoliko prihodnost za vsa mesta

Ko so priložnosti za delo kot strokovnjak in zaposleni v tehnoloških in digitalnih lokalnih ekosistemih dostopne vsem, imajo vsi koristi od tega. Po mnenju teh osmih mest lahko pomemben vpliv dosežeš tudi, če nisi veliko tehnološko središče. Zahvaljujoč sodelovanju, ustvarjalnosti in zavezanosti k vključevanju bodo tehnološka in digitalna orodja v prihodnosti opolnomočila posameznike iz vseh družbenih okolij. Priča smo rojstvu gibanja, ne le prehodnemu trendu.

Mesta **TechDiversity** pripravljajo načrt za tehnološko prihodnost Evrope, ki bo zagotovo koristila vsem.

Sledite zgledu mest TechDiversity: Koraki, ki jih lahko sprejme tudi vaše mesto!

1. Spodbujajte razvoj širokega spektra inovacijskih središč

- Ustanovite ali razširite občinske inovacijske laboratorije (innovation labs), do katerih lahko dostopajo tudi skupine, ki so sicer manj zastopane na trgu dela .
- Podprite nastanek in razvoj coworking prostorov, dostopnih vsem, tudi podjetjem v lasti žensk, mladih in migrantov.

2. Razvijajte ciljno usmerjene programe "Spretnosti za vse"

- Vzpostavite skupnostne digitalne centre z brezplačnimi usposabljanji za manj zastopane skupine: ženske, mladi NEET, starejši in migranti.
- Posebno podporo nudite mladim znanstvenikom in strokovnjakom iz družin z nižjimi dohodki.

3. Uvedite kazalnike za spremljanje raznolikosti

- Uporabite kazalnike za spremljanje projektov, namenjenih izboljšanju vključenosti in različnosti v javnem sektorju in lokalnih podjetjih.
- Spremljajte stopnjo udeležbe glede na starost, spol, socialno-ekonomski položaj in migracijsko ozadje.

4. Spodbujajte sodelovanje med sektorji

- Olajšajte javno-zasebna partnerstva za financiranje šolskih praks, mentorstev in vključujočih hekatonov.
- Vključite univerze in ponudnike poklicnega izobraževanja v različne aktivnosti tehničnega in digitalnega ekosistema.

5. Spodbujajte mentorstvo in tehnološke vzornike

- Vzpostavite programe ambasadorjev, v katerih mladi dobijo mentorje iz vrst lokalnih tehnoloških voditeljev.

- Izvajajte kampanije ozaveščanja, ki normalizirajo raznolikost na vodstvenih funkcijah in STEM področjih².

6. Naj bo vaše mesto odličen pospeševalnik raznolikosti in različnosti v tehnološkem in digitalnem svetu

- Mobilizirajte sredstva iz vseh dostopnih virov financiranja.
- Tesno sodelujte z vsemi ključnimi deležniki pri spodbujanju različnosti in raznolikosti v tehnoloških in digitalnih ekosistemih.

In nenazadnje:

7. Integrirajte različnost in raznolikost tehnološkega in digitalnega sveta v urbanistično načrtovanje.

- V razvojne načrte občin vključite projekte za doseganje večje različnosti in raznolikosti v tehnološkem in digitalnem ekosistemu.

Skupni dosežki osmih mest v projektu URBACT TechDiversity:

Mesta so zgradila močne, sodelovalne lokalne ekosisteme, ki v tehnološke in digitalne sektorje aktivno vključujejo deprivilegirane, marginalizirane skupine prebivalstva,

Ključne točke:

1. Strukturna podpora raznolikim in različnim skupinam prebivalstva

Vsako mesto je pripravilo povezane akcijske načrte, ki spodbujajo sodelovanje med občinami, univerzami, podjetji, nevladnimi organizacijami in prebivalci pri omogočanju lažjega dostopa do zaposlitev v tehnološkem in digitalnem sektorju za marginalizirane skupine prebivalstva. urbact.eu+6urbact.eu+6urbact.eu+6urbact.eu+1urbact.eu+1.

2. Uspešni modeli za inovacije in inkubacijo

Na primer, Amarante Tech Hub je odmevna praksa, ki so jo vključeni v projekt spoznali na prvih srečanjih: ponuja inkubator, podjetniški pospeševalnik, mentorstvo, mreženje in praktična usposabljanja za prikrajšane skupine prebivalstva, vključno z ženskami in invalidi urbact.eu.

3. Medsebojno učenje preko URBACT lokalnih skupin (ULG)

Vsako mesto je oblikovalo svojo URBACT lokalno skupino, ki se je redno srečevala v obliki učenja med vrstniki. Skupine so se ukvarjale s podrobnim načrtovanjem, testiranjem in izboljševanjem ukrepov za doseganje večje vključenosti ranljivih skupin prebivalstva in inovativnosti v digitalnem in tehnološkem sektorju v svojem mestu.

---

² STEM je kratica za Science, Technology, Engineering, Mathematics oziroma po slovensko Znanost, Tehnologija, Inženirstvo in Matematika, in je splošni izraz, ki se uporablja za združevanje različnih, a povezanih tehničnih disciplin znanosti, tehnologije, inženirstva in matematike.

4. **Ustvarjanje boljših orodij**

Mreža je opredelila tematski okvir (podporne strukture, človeški viri, metode/orodja) in cilje za doseganje večje vključenosti in raznolikosti v tehnološkem in digitalnem sektorju, kar je mestom omogočilo izdelavo ponovljivih akcijskih načrtov in lokalno prilagojenih testnih aktivnosti.

In za zaključek

Vsako mesto lahko v prihodnje sprejme pomembne ukrepe, da zagotovi, da nihče ne bo izključen iz tehnološke in digitalne kulture. Med prihodnjimi pobudami bi lahko oblikovali **svetovalne odbore za različnost in raznolikost**, sestavljene iz predstavnikov ranljivih, manj zastopanih skupin, kot so ženske, mladi, starejši, migranti in ljudje z različnimi oviranostmi. Dostop do digitalnih izobraževanj bi se lahko za te skupine prebivalstva izboljšal preko usposabljanj in s sodelovanjem lokalnih skupin.

V projekt vključena mesta lahko resnično postanejo zagovorniki pravičnosti v digitalni dobi – s spodbujanjem vključujočega podjetništva, spodbujanjem zaposlovanja raznolikih ekip ter zagotavljanjem dostopa do javnih digitalnih storitev za vse.

Pripravil: Vodilni strokovnjak projekta TechDiversity:
Kostas Karamarkos

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg